

I. OGÓLNE INFORMACJE PODSTAWOWE O PRZEDMIOCIE (MODULE)	
--	--

Nazwa przedmiotu	
------------------	--

Controlling

Nazwa jednostki organizacyjnej prowadzącej kierunek:	Instytut Zarządzaniu i Nauk Technicznych
--	--

Nazwa kierunku studiów, poziom kształcenia:	Zarządzanie I stopnia
---	-----------------------

Profil kształcenia:	ogólnoakademicki
----------------------------	------------------

Nazwa specjalności:	Rachunkowość i controlling
----------------------------	----------------------------

Rodzaj modułu uczenia się:	Specjalnościowy
----------------------------	-----------------

Rok / Semestr:	III rok /semestr V, VI
-----------------------	------------------------

Osoba koordynująca przedmiot:	Dr L. Borowiec
--------------------------------------	----------------

Wymagania wstępne (wynikające z następstwa przedmiotów):	Wiedza ,umiejętności i kompetencje uzyskane w trakcie realizacji przedmiotu „Rachunek kosztów”
---	--

II. FORMY ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH ORAZ WYMIAR GODZIN

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Seminarium	Konsultacje	Egzamin/ zaliczenie	Suma godzin
--	--------	-----------	----------------	--------------	-----------	---------	------------	-------------	------------------------	----------------

	Wykład	Ćwiczenia	Konwersatorium	Laboratorium	Warsztaty	Projekt	Seminarium	Konsultacje	Egzamin/ zaliczenie	Suma godzin
Studia stacjonarne	24	12						12	4	52
Studia niestacjonarne	12	12						12	4	40

III. METODY REALIZACJI ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

Formy zajęć	Metody dydaktyczne
Wykład	Ustna forma wykładu, praca z literaturą, metody problemowe
Ćwiczenia	Ćwiczenia aktywizujące, metody problemowe, praktyczne i aktywizujące metody projektów realizowanych na podstawie założeń podanych przez prowadzącego.

IV. PRZEDMIOTOWE EFEKTY UCZENIA SIĘ
Z ODNIESIENIEM DO EFEKTÓW UCZENIA SIĘ DLA KIERUNKU I OBSZARÓW

Lp.	Opis przedmiotowych efektów uczenia się	Odniesienie do efektu kierunkowego
-----	---	------------------------------------

Wiedza:	
---------	--

1	Student ma podstawową wiedzę o roli i znaczeniu controllingu dla procesu zarządzania przedsiębiorstwem, jego miejscu w systemie nauk i relacjach do innych nauk	ZO2_W01, ZO2_W02 ZO2_W33 ZO2_W33
2	Student zna i rozumie metody i narzędzia, w tym techniki pozyskiwania danych, właściwe dla controllingu, pozwalające rozumienia zasad ewidencjonowania, budżetowania operacyjnego, finansowego i kapitałowego, kalkulowania i rozliczania kosztów i efektów; analizowania kosztów i efektów; określania wpływu kosztów na wyniki finansowe jednostki gospodarczej i proces podejmowania decyzji inwestycyjnych.	
3	Student zna i rozumie podstawowe metody statystyczne oraz wybrane metody ilościowe i narzędzia informatyczne przydatne w procesie wykorzystywania controllingu jak instrumentu wspierającego proces	

	zarządzania przedsiębiorstwem	
Umiejętności:		
1	Student potrafi wykorzystać podstawową wiedzę teoretyczną z zakresu controllingu i pozyskiwać dane do zasilania systemu informacyjnego, poprzez rejestrację, ewidencję, budżetowanie operacyjne, finansowe i kapitałowe, kalkulację i rozliczanie kosztów i efektów; analizowanie kosztów i efektów; określania wpływu kosztów na wyniki finansowe jednostki gospodarczej i proces podejmowania decyzji inwestycyjnych.	ZO2_U01, ZO2_U02, ZO2_U23, ZO2_U26 ZO2_U21,
2	Student potrafi właściwie analizować przyczyny i przebieg procesów gospodarczych z umiejętnością wykorzystywania controllingu jako elementu systemu informacyjnego przedsiębiorstwa.	
3	Student potrafi formułować i analizować proste problemy badawcze w celu skutecznego wykorzystywania controllingu w procesie planowania, organizowania, kontrolowania i podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie.	
Kompetencje społeczne:		
1	Student potrafi uzupełniać i doskonalić nabytą wiedzę i umiejętności w zakresie stosowanych controllingu w procesie planowania, organizowania, kontrolowania i podejmowania decyzji w przedsiębiorstwie	ZO2_K01, ZO2_K02 ZO2_K06 ZO2_K17, ZO2_K18
2	Student potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy poprzez interpretację zawartości merytorycznej informacji płynących z systemów rachunku kosztów, rachunkowości finansowej i zarządczej przedsiębiorstwa.	
3	Student posiada zdolność uczestniczenia w przygotowaniu i realizacji różnych projektów i ma świadomość skutków podejmowanych decyzji.	
V. TREŚCI PROGRAMOWE (UCZENIA SIĘ)		
Lp.	Wykład:	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
1.	Pojęcie i funkcje Controllingu. Etapy tworzenia pełnego controllingu.	P7S_WG P7S_UW P7S_KK P7S_KO
2.	Klasyfikacja instrumentów controllingu.	
3.	Ośrodki odpowiedzialności w przedsiębiorstwie.	
4.	Wieloblokowy rachunek kosztów i efektów.	
5.	Próg rentowności.	
6.	Budżety operacyjne i finansowe.	
7.	Analiza odchyleń jako narzędzie controllingu.	
8.	Planowanie kapitałowe jako narzędzie controllingu strategicznego.	
9.	Zrównoważona karta wyników (ang. Balanced Scorecard) jako narzędzie zarządzania strategicznego	
Lp.	Ćwiczenia/warsztaty:	Odniesienie do przedmiotowych efektów uczenia się
1.	Rachunek kosztów jako instrument controllingu	P7S_WG P7S_UW P7S_KK P7S_KO
2.	Wieloblokowy rachunek kosztów i efektów	
3.	Analiza CVP i próg rentowności.	
4.	Budżetowanie w przedsiębiorstwie produkcyjnym, handlowym i usługowym. Budżety operacyjne i finansowe.	
5.	Analiza odchyleń jako narzędzie controllingu.	
6.	Planowanie kapitałowe jako narzędzie controllingu strategicznego.	
7.	Zrównoważona karta wyników (ang. Balanced Scorecard) jako narzędzie	

	pomiaru dokonań			
VI. METODY WERYFIKACJI EFEKTÓW UCZENIA SIĘ				
Efekty uczenia się	Metoda weryfikacji		Forma zajęć, w ramach której weryfikowany jest EUS(Efekt uczenia się)	
Wiedza:				
P7S_WG	Test pisemny +zadania problemowe		Wykład	
	Zadania problemowe		Ćwiczenia	
Umiejętności:				
P7S_UW	Test pisemny +zadania problemowe		Wykład	
	Zadania problemowe		Ćwiczenia	
Kompetencje społeczne:				
P7S_KK P7S_KO	Test pisemny +zadania problemowe		Wykład	
	Zadania problemowe		Ćwiczenia	
VII. KRYTERIA OCENY OSIĄGNIĘTYCH EFEKTÓW UCZENIA SIĘ				
Efekty uczenia się	Ocena niedostateczna Student nie zna i nie rozumie/nie potrafi/nie jest gotów:	Zakres ocen 3,0-3,5 Student zna i rozumie /potrafi/jest gotów:	Zakres ocen 4,0-4,5 Student zna i rozumie /potrafi/jest gotów:	Ocena bardzo dobra Student zna i rozumie /potrafi/jest gotów:
Dla każdego z efektów uczenia się w zakresie wiedzy umiejętności i kompetencji	Mniej niż 60% Nie posiada wiedzy w dostatecznym stopniu	61-75% Ma wiedzę w stopniu dostatecznym	75-90% Ma wiedzę w stopniu dobrym	Powyżej 90% Posiada wiedzę w stopniu bardzo dobrym
VIII. NAKŁAD PRACY STUDENTA – WYMIAR GODZIN I BILANS PUNKTÓW ECTS				
Rodzaj aktywności ECTS		Obciążenie studenta		
		Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne	
Udział w zajęciach dydaktycznych (wykłady, ćwiczenia, konwersatoria, projekt, laboratoria, warsztaty, seminaria) – SUMA godzin – z punktu II		36	24	
Egzamin/zaliczenie		4	4	
Udział w konsultacjach		12	12	
Projekt / esej				
Samodzielne przygotowanie się do zajęć dydaktycznych		36	25	
Przygotowanie się do zaliczenia zajęć dydaktycznych		12	10	
Sumaryczne obciążenie pracą studenta (25h = 1 ECTS) SUMA godzin/ECTS		4 ECTS/ 100 h	3 ECTS/ 75h	
Obciążenie studenta w ramach zajęć w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem		52	40	
Obciążenie studenta w ramach zajęć o charakterze praktycznym				
Obciążenie studenta w ramach zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym				
Obciążenie studenta w ramach zajęć związanych z przygotowaniem do prowadzenia badań				

IX. LITERATURA PRZEDMIOTU ORAZ INNE MATERIAŁY DYDAKTYCZNE

Literatura podstawowa przedmiotu:

- Dobija M., Rachunkowość zarządcza i controlling, PWN, Warszawa 2015.
- Controlling kosztów i rachunkowość zarządcza, red. G. Świderska, Difin, Warszawa 2010.
- Rachunkowość zarządcza. Podejście operacyjne i strategiczne, red. I. Sobańska, CH Beck, Warszawa 2010.
- Nowak E, Controlling w działalności przedsiębiorstwa, PWE, Warszawa 2004.
- Vollmuth H.J., Controlling. Planowanie, kontrola, kierowanie, Placet, Warszawa 2007.
- Controlling w przedsiębiorstwie. Koncepcje i instrumenty, red. E. Nowak, ODDK Gdańsk, 2003.

Literatura uzupełniająca przedmiotu:

- Sierpińska M. Niedbała B., Controlling operacyjny w przedsiębiorstwie, PWN, Warszawa 2003.
- Borowiec L., Controlling w realizacji usług publicznych gminy, Wolters Kluwer, Kraków 2007.

Inne materiały dydaktyczne: